

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

24 ianuarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecători

Covalenco Elena

Diaconu Iurie

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Radu Sâli și avocatul Lazăr Andrieș, în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 octombrie 2017 și a sentinței Judecătoriei Orhei sediul Șoldănești din 16 mai 2017, în cauza penală privindu-l pe

Matînghin Mihail Xxxxx, născut la xxxxx, originar din or. Xxxxx, domiciliat s. Xxxxx r-nul Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. *prima instanță:* 04.02.2016-16.05.2017
2. *instanța de apel:* 07.06.2017-10.10.2017
3. *instanța de recurs:* 08.12.2017 - 24.01.2018

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei sediul Șoldănești din 16 mai 2017, Matînghin Mihail Xxxxx, a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 151 alin. (1) Cod penal, la 5 ani închisoare.

Potrivit art. 90 alin. (1), (6) lit. a), b) Cod penal, pedeapsa numită i-a fost suspendată condiționat, pe o perioadă de probațiune de 4 ani, dacă nu va săvârși o nouă infracțiune și prin comportare exemplară, și muncă cinstită va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat, obligându-l să nu-și schimbe domiciliul fără consimțământul organului competent și să nu frecventeze anumite localuri de agrement după orele 20.00.

Conform art. 90 alin. (6) lit. d) Cod penal, Matînghin Mihail, a fost obligat să acorde o susținere materială familiei lui Caisîn Tatiana în mărime de 15.000 lei, în decurs de 3 luni.

A fost încasat de la Matînghin Mihail în beneficiul Centrului de Medicină Legală, secția expertize în comisie, cheltuielile judiciare în sumă de 1.317 lei, aferent efectuării expertizei medico-legale în comisie.

2. Potrivit sentinței, s-a constatat că Matînghin Mihail, la data de 22 februarie 2015, în jurul orei 15.00 aflându-se în gospodăria lui Lupu Alexandra, situată în s.

Xxxxx r-nul Xxxxx, fiind în stare de ebrietate, în baza relațiilor ostile apărute cu Caisîn Valentin, intenționat, cu scopul de a-i cauza leziuni corporale, i-a aplicat ultimului mai multe lovituri cu pumnii și picioarele în regiunea organelor de importanță vitală - torace, cauzându-i conform raportului de expertiză nr. 190 din 02 octombrie 2015, leziuni corporale care în ansamblu se califică ca vătămări corporale grave periculoase pentru viață.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, respectivele acțiuni a lui Matînghin M. au fost calificate de drept de către instanța de judecată în baza art. 151 alin. (1) Cod penal – vătămarea intenționat gravă a integrității corporale sau a sănătății, care este periculoasă pentru viață.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către:

3.1 Procuror, care a solicitat casarea parțială a acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care pe Matînghin M. a-l condamna în baza art. 151 alin. (1) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. art. 34 alin. (3) lit. a), 70, 72 alin. (4), (6), 82 alin. (2) Cod penal, la 5 ani în închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În motivarea apelului a invocat, că este neîntemeiată concluzia instanței de judecată de a-i suspenda condiționat executarea pedepsei inculpatului, Matînghin M., deoarece nu s-a luat în considerație faptul că acesta anterior a fost condamnat pentru săvârșirea unei infracțiuni similare și cu toate acestea nu a făcut concluziile respective, pe parcursul cercetării judecătorești nu și-a recunoscut vina și nu s-a căit sincere de cele comise.

3.2 Succesorul părții vătămate, Caisîn Tatiana, care și-a exprimat dezacordul în partea stabilirii unei pedepse neprivative de libertate inculpatului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 octombrie 2017, au fost admise apelurile declarate, inclusiv și din oficiu în conformitate cu prevederile art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, fiind casată sentința în partea stabilirii pedepsei și încasării cheltuielilor judiciare, fiind pronunțată în aceste părți o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Matînghin M. i-a fost numit pedeapsă, în baza art. 151 alin. (1) Cod penal, sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

A fost respinsă cererea procurorului de a încasa de la Matînghin M., cheltuielile judiciare în sumă de 1.317 lei, trecând aceste cheltuieli din contul mijloacelor bugetului de stat.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat, privitor la pedeapsa numită, parte în care a fost contestată, că prima instanță incorect a aplicat prevederile legale și potrivit art. 7, 75 Cod penal, nu a ținut cont de limitele de pedeapsă prevăzute de lege, gradul de pericol social al faptei săvârșite, poziția procesuală a inculpatului, dar și personalitatea acestuia.

Astfel, ținând cont de circumstanțele comiterii infracțiunii, personalitatea inculpatului, faptul că nu se află la evidența medicului narcolog și psiholog, anterior a fost judecat, având antecedentele penale stinse, a recunoscut vina și a solicitat de a examina cauza în procedură simplificată, faptul că succesorul părții vătămate are

pretenții față de acesta, solicitând aplicarea în privința ultimului a unei pedepse mai aspre, totodată învederând faptul că potrivit referatului presentențial se atestă că perspectivele de reintegrare în societate a lui Matînghin M., sunt medii și dacă acesta va continua să întrebuițeze băuturi alcoolice există riscul să recidiveze, instanța de apel a considerat că scopul pedepsei penale de corectare și reeducare a inculpatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, poate fi realizat numindu-i o pedeapsă penală în limitele prevăzute de norma legală, care este privativă de libertate, de la 5 ani închisoare, cu executarea reală a acesteia, în penitenciar de tip semiînchis.

Totodată, instanța de apel verificând legalitatea și temeinicia sentinței atacate a considerat că, prima instanță neîntemeiat a încasat din contul lui Matînghin M., în beneficiul Centrului de Medicină Legală (secția expertize în comisie), cheltuielile judiciare în sumă de 1.317 lei, aferent efectuării expertizei medico-legale în comisie, deoarece acestea sunt cheltuieli efectuate în cadrul urmăririi penale în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii imputate, cheltuieli ce sunt trecute în contul statului.

Instanța de apel a reținut că, normele procedural penale nu prevăd expres achitarea din contul condamnatului a cheltuielilor judiciare, ce se constituie din cheltuieli pentru efectuarea expertizei judiciare.

La caz, prima instanță nu a ținut cont că cheltuielile pentru efectuarea expertizei medico-legale, sunt cheltuieli efectuate în cadrul urmăririi penale întru acumularea probatoriului necesar, sunt niște acțiuni procesual penale obligatorii, conform art. 143 alin. (1) Cod de procedură penală și că acestea sunt trecute, de fapt, în contul statului, reieșind din dispoziția alin. (2) al aceleiași norme și nu urmează a fi puse pe seama inculpatului, din motiv că aceste acțiuni țin de activitatea organului de urmărire penală, care are un rol activ în procesul de depistare a diferitor circumstanțe ce dovedesc infracțiunea și identifică făptuitorul, pentru aducerea învinuirii de stat. Trecerea cheltuielilor judiciare în procesul penal în contul statului își are temeiul în necesitatea desfășurării procesului penal din oficiu, pentru ca nici un infractor să nu rămână nepedepsit. Respectiv, într-o situație contrară, acest principiu nu-și mai are valoarea.

Reieșind din aceste circumstanțe, instanța de apel a considerat oportun de a respinge cererea acuzatorului de stat cu privire la încasarea de la Matînghin M. a cheltuielilor judiciare în sumă de 1.317 lei.

Toate aceste cheltuieli judiciare sunt trecute în contul statului, potrivit prevederilor art. 143 alin. (2) și 227 alin. (3) Cod de procedură penală.

6. Decizia instanței de apel, este atacată cu recursuri ordinare de către:

6.1 Procuror, prin care solicită casarea parțială a acesteia, în partea ce ține de încasarea cheltuielilor judiciare, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului invocă:

- în procesul urmăririi penale, pentru constatarea, clarificarea și evaluarea circumstanțelor ce aveau importanță probatorie pentru cauza penală au fost suportate cheltuieli în mărime de 1.317 lei;

- instanța de apel la judecarea cauzei și emiterii hotărârii nu a luat în considerație faptul, că în cadrul instrumentării cauzei penale de către stat au fost suportate cheltuieli pentru efectuarea expertizei medico-legale în comisie din 02.10.2015, în privința părții vătămate, sumă ce urma a fi încasată de la inculpat în beneficiul statului, în conformitate cu prevederile art. 227 - 229 Cod de procedură penală, însă instanța, contrar dispozițiilor art. art. 15 alin. (1) pct. 14), 397 pct. 5) Cod procedură penală, nu a dispus acest fapt. Prin urmare, soluția instanței de apel de a casa sentința, în partea încasării cheltuielilor de judecată, contravine normelor procesual-penale în vigoare.

În drept, procurorul își întemeiază recursul declarat în baza art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

6.2 Avocatul, Lazăr Andrieș, în numele inculpatului, care solicită casarea hotărârilor adoptate de către instanțele de fond, cu achitarea lui Matînghin M.

În motivarea recursului invocă:

- din declarațiile martorilor acuzării, nici unul din ei nu confirmă, că au văzut și au asistat la conflictul dintre Matînghin M. și Caisîn V., ci doar au auzit în sat despre un careva conflict dintre cei doi;

- declarațiile lui Caisîn Tatiana și Caisîn Ivan, care relatează fapte diferite și mai mult ca atât declarațiile depuse la faza de urmărire penală ale acestora, sunt în contradicție cu declarațiile depuse în cadrul ședințelor de judecată, cât și declarațiile martorului Bacinscaia Galina;

- cu toate că, inculpatul și-a recunoscut vina, în partea cauzării de leziuni corporale, în probele prezentate de către acuzatorul de stat, nici una nu reflectă legătura causală dintre conflictul din 22 februarie 2015 și decesul victimei din 04 aprilie 2015;

- raportul de expertiză medico-legală nr. 190, efectuat de către secția de expertize în comisie al centrului de medicină legală a fost întocmit de către experți judiciari și care prezintă probă concludentă referitor la decesul lui Caisîn V., astfel concluziile raportului nr. 74 D, ale medicul legist Ciobanu Iu., au fost contrazise în ceea ce privește cauza decesului și legătura causală dintre conflictul din 22.02.2015 cu decesul victimei din 04.04.2015;

- partea acuzării și instanțele de fond, urmau să țină cont și să ia în considerare că decesul lui Caisîn V. a survenit în urma altor maladii, fapt dovedit prin concluziile raportului de expertiză medico-legală nr. 190;

- instanțele de fond nu au analizat obiectiv cumulul de probe prin prisma pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, conform art. 101 CPP, iar cele prezentate la dosar nu dovedesc vinovăția inculpatului, Matînghin M., în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (1) Cod penal, potrivit elementelor constitutive - vătămarea intenționată a sănătății care este periculoasă pentru viață.

În drept, apărătorul își întemeiază recursul declarat în baza art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestora din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

7.1 Cu referire la recursul declarat de către procuror

Potrivit textului recursului declarat de către procuror, titularul acestuia invocă de drept temeiul prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și anume, că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, atunci când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Din conținutul recursului, Colegiul atestă, că autorul în esență critică decizia instanței de apel în partea respingerii încasării din contul inculpatului a cheltuielilor de judecată pentru efectuarea, în cadrul urmăririi penale, în privința victimei a expertizei medico-legale în comisie, în sumă de 1.317 lei.

Așadar, Colegiul menționează, că chestiunea necesității exonerării inculpatului de a suporta cheltuielile judiciare, a constituit obiect de discuție în instanța de apel și asupra căreia această instanță s-a expus întemeiat, concluzii susținute și de către instanța de recurs.

În cauza deferită judecării, recurentul solicită invocând prevederile art. 227 Cod de procedură penală, încasarea cheltuielilor suportate pentru efectuarea expertizei medico-legale în comisie în privința victimei, în sumă de 1.317 lei, motivând că legea nu obligă statul să suporte cheltuielile judiciare, ci doar să le achite la momentul necesar pentru a facilita operativitatea acțiunilor organului de urmărire penală și pentru a nu condiționa termenul rezonabil prin încasarea cheltuielilor judiciare de la părțile în proces.

La cele invocate supra, instanța de recurs menționează, că aceste argumente ale recurentului sunt neîntemeiate, deoarece dispoziția art. 143 prevede că expertiza se dispune și se efectuează în mod obligatoriu pentru constatarea circumstanțelor enumerate în aliniatul nominalizat, inclusiv și în cazul când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză (art. 143 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală).

De asemenea, Colegiul penal relevă și stipulările alin. (2) art. 143 Cod de procedură penală, unde este enunțat că plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul bugetului de stat.

Totodată, instanța de recurs relevă dispoziția alin. (2) art. 229 potrivit căreia, *instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare...* Prin urmare, se atestă că norma dată nu poartă un caracter imperativ, ci unul facultativ,

lăsând la discreția instanței de a hotărî asupra chestiunii plății cheltuielilor judiciare ținând cont de împrejurările cauzei și suportării acestor cheltuieli.

Astfel, în cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea expertizei vor fi achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat.

Instanța de recurs reține, că expertiza nr. 190 din 02.10.2015, a fost ordonată de către organul de urmărire penală în vederea stabilirii circumstanțelor cauzei, constituind acțiuni procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina părții acuzării.

În asemenea împrejurări, Colegiul penal statuează, că cheltuielile suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii imputate, prin numirea efectuării expertizei medico-legale, reprezintă cheltuieli judiciare ce urmează a fi achitate din bugetul de stat.

Prin urmare, sunt apreciate ca fiind corecte concluziile instanței de apel referitoare la respingerea solicitării înaintate de către acuzatorul de stat privind încasarea de la inculpatul, Matînghin M., a sumei de 1.317 lei, cu titlu de cheltuieli suportate pentru efectuarea expertizei în prezenta cauză, just fiind reținute în acest sens prevederile art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală.

Generalizând cele expuse, Colegiul penal, consideră că nu și-a găsit confirmare temeiul pentru recurs invocat de către recurent, ce ar servi drept temei de implicare a instanței de recurs, în sensul casării deciziei contestate, în partea respingerii încasării cheltuielilor judiciare din contul inculpatului.

Având ca reper cele enunțate, Colegiul penal statuează, că argumentele invocate de procuror sânt nefondate, fapt ce impune concluzia privind inadmisibilitatea recursului ordinar declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

7.2 Cu referire la recursul declarat de către avocatul, Lazăr Andrieș, în numele inculpatului

Din sumarul recursului declarat de către apărătorul inculpatului, se reține că acesta îl întemeiază în baza pct. 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care prevede temeiul de casare, în cazul în care faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită, însă din criticele invocate se atestă, că autorul își exprimă dezacordul cu faptul stabilirii vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii imputate și modul de apreciere a probelor, solicitând în cele din urmă achitarea inculpatului. Deci, în atare împrejurări, instanța de recurs consideră, că de fapt, apărătorul inculpatului în recursul declarat semnalează temeiul pentru recurs prevăzut la pct. 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, prin prisma neîntrunirii elementelor infracțiunii de vătămare intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății în acțiunile inculpatului, solicitând în cele din urmă achitarea ultimului. Respectiv, este alogică invocarea temeiului pentru recurs stipulat la pct. 12) al aceleiași norme, precum că faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită, fiindcă în asemenea abordare se

subînțelege că totuși inculpatul a săvârșit o careva infracțiune, însă aceasta nu a fost încadrată juridic corect. Totodată, din conținutul recursului nici nu se atestă o argumentare desfășurată a acestui temei pentru recurs, fiind doar menționat în textul recursului declarat.

Totodată, la alegațiile invocate de recurent, Colegiul ține să evidențieze acel fapt, că potrivit alin. (2) art. 427 Cod de procedură penală, temeiurile menționate la alin. (1) pot fi invocate în recurs doar în cazul în care au fost invocate în apel sau încălcarea a avut loc în instanța de apel.

Reieșind din lucrările cauzei se constată, că inculpatul a fost recunoscut vinovat și condamnat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (1) Cod penal, de către prima instanță. În cele din urmă, sentința a fost atacată doar de către acuzator și succesorul părții vătămate, în partea pedepsei numite persoanei vinovate, respectiv partea apărării nu a contestat în ordine de apel stabilirea vinovăției inculpatului, Matînghin M., astfel critici în partea constatării vinei ultimului, sunt invocate direct în faza procesuală a recursului, ceea ce contravine prevederilor art. 427 alin. (2) Cod de procedură penală. Deci, motivele invocate de recurent, nu au constituit obiect de discuție în instanța de apel, astfel, nu este în drept să le invoce în recurs.

Subsidiar le cele nominalizate mai sus, Colegiul remarcă din conținutul recursului declarat, inclusiv și argumentele specificate în pct. 6.2 al prezentei decizii, că majoritatea criticilor se referă la dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor administrate în prezenta speță, de către prima instanță și cea de apel, însă aprecierea probelor ține de examinarea cauzei în fapt și în drept, de către instanțele de fond, iar dezacordul părților în acest sens nu constituie temei pentru desființarea unei hotărâri judecătorești și temei pentru recurs, deoarece nu este prevăzut în alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

În același context, în vederea respingerii argumentelor din recurs invocate de inculpat privitor la chestiunea de apreciere a probelor, Colegiul penal relevă că la etapa judecării recursului nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă o apreciere materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, decât cea constatată de către instanțele de judecată ierarhic inferioare, acestea fiind atributul exclusiv al instanțelor de fond.

Totodată, instanța consideră irelevante și aserțiunile recurentului în partea ce se referă la existența probelor la dosar, ce indică la lipsa legăturii de cauzalitate dintre traumatismele aplicate de către inculpat victimei și decesul ultimului, deoarece de către organul de urmărire penală, Matînghin M., a fost învinuit doar de săvârșirea infracțiunii de vătămare intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății prevăzută de alin. (1) art. 151 Cod penal, fără a-i fi imputată comiterea acestei infracțiuni în prezența agravantei prevăzută la alin. (4) al aceluiași articol și anume, care au provocat decesul victimei.

În lumina celor supra indicate, Colegiul conchide că temeiul invocat și cel semnalat de recurent nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, ce ar permite implicarea instanței de recurs în sensul casării hotărârilor

adoptate pe caz și potrivit legii, se impune inadmisibilitatea recursului declarat de către apărătorul inculpatului, ca fiind vădit neîntemeiat.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (1)-(2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Radu Sâli și avocatul Lazăr Andrieș, în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 octombrie 2017, în cauza penală în privința lui **Matînghin Mihail Xxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la data de 21 februarie 2018.

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecător

Covalenco Elena

Judecător

Diaconu Iurie